

Bij het overlijden van Professor dr. Herman van Rossum

Op zaterdag 25 februari jongstleden is op achtentachtigjarige leeftijd onze oud-collega Professor dr. H. van Rossum overleden. We staan stil bij leven en werk van Herman van Rossum, voor zijn pensionering een twintigtal jaren directeur van het door hem opgerichte Instituut voor Propedeutische Wiskunde, later het Instituut voor Interdisciplinaire Wiskunde.

In de zestiger jaren volgden naast de wiskundestudenten ook studenten met een andere natuurwetenschappelijke specialisatie wiskundecolleges aan het toenmalige Mathematisch Instituut. Onderwijs aan niet-wiskundigen heeft een ander karakter dan onderwijs aan wiskundestudenten. Gaat het bij de laatsten vaak om het ontwikkelen van een abstracte theorie, bij de niet-wiskundigen draait het daarnaast vooral om het gebruiken van het wiskundige gereedschap en het toepassen van de ontwikkelde theorie. Vanuit de toenmalige Subfaculteit Scheikunde ontstond de wens dat er iemand zou komen die de zorg voor dit speciale onderwijs op zich zou nemen. Herman van Rossum die wetenschappelijk medewerker was aan het Mathematisch Instituut werd benaderd voor deze taak en werd benoemd tot lector voor het wiskundeonderwijs aan scheikundestudenten. Scheikundestudent Ernst Koper werd zijn eerste medewerker. Al gauw verspreidde zich Herman's faam als betrokken docent met oog voor de wensen van zijn afnemers en kreeg hij verzoeken van farmaceuten, geologen, fysisch geografen, biologen om ook aan studenten van deze disciplines les te geven (natuur- en sterrenkundestudenten zijn de subfaculteit wiskunde trouw gebleven). Men moet verder bedenken dat in die tijd er veel meer ruimte in het studieprogramma was voor bijvakken. Zo ontstond er naast de basiscolleges op het gebied van calculus, analyse, lineaire algebra en statistiek een flinke lijst van zogeheten voortgezette colleges, bijvoorbeeld groepsrepresentaties, hilbertruimtemethoden, vector- en

tensorrekening, voortgezette statistiek, complexe functietheorie en anderen. De groep rond Herman groeide gestaag, en kreeg de status van een intersubfacultaire vakgroep, de Vakgroep Propedeutische Wiskunde, later overgegaan in het Instituut voor Interdisciplinaire Wiskunde. In de zeventiger jaren bereikte de groep een grootte van twaalf medewerkers. Herman verzamelde mensen om zich heen met veel affiniteit voor dit onderwijs met zijn speciale aspecten. Een omvangrijke serie collegedictaten zag het licht. Daarnaast werd een uitgebreide bibliotheek opgezet met veel literatuur op het gebied van de toepasbare wiskunde. Een eigen secretariaat completeerde het instituut.

Herman's opvatting was dat zijn medewerkers, naast hun onderwijstaken, ook aandacht moesten besteden aan verdieping op een geavanceerd gebied van de wiskunde, ofwel door op de hoogte te blijven van de nieuwste ontwikkelingen op dat vakgebied, ofwel door het doen van onderzoek op dat gebied. Hij stimuleerde dit door bij de werkverdeling er rekening mee te houden dat een ieder daar tijd voor kreeg. Zelf was Herman actief als onderzoeker op het terrein van stelsels orthogonale polynomen en Padé-approximatie. Hij heeft onder meer gepubliceerd samen met zijn medewerkers Marcel de Bruin en Erik Hendriksen.

In het begin van de jaren tachtig was het voor zowel het Instituut voor Interdisciplinaire Wiskunde (vanwege de sterkere juridische status) als de Subfaculteit Wiskunde (inbreng van veel serviceonderwijs) profijtelijk weer samen te gaan. Zo was toen Herman op 65-jarige leeftijd met pensioen ging, de kring weer rond.

Het is de grote verdienste van Herman van Rossum geweest dat hij het onderwijs aan 'andersdenkenden' een eigen plaats gaf. Hij verzamelde een enthousiaste groep van medewerkers om zich heen die oog (en hart!) had voor de specifieke wensen van de afnemers. Ik denk dat vele duizenden studenten met tevredenheid terug zullen kijken op de uitgebreide zorg die het door hen genoten wiskunde-onderwijs kenmerkte.

Peter de Paepe